

How Can I Help You?
Sosiaali- ja terveysalan
kielitaitotarpeet
Pohjois-Karjalassa

Anneli Airola
Pohjois-Karjalan amk,
Kielipalvelut
anneli.airola@ncp.fi

11.11.2005

Kartoituksen tavoitteet

Kartoituksen tavoitteena oli selvittää

1. sosiaali- ja terveysalan kielitaitotarpeita Joensuussa nyt ja lähitulevaisuudessa
2. yleisimmät kielitilanteet
3. henkilöstön kielitaidon ja kulttuurituntemuksen hallintaa
4. kielitaidon merkitystä rekrytoinnissa ja järjestettävää kielikoulutusta
5. ammattikorkeakoulusta valmistuneiden kielitaitoa

Teoriaosa

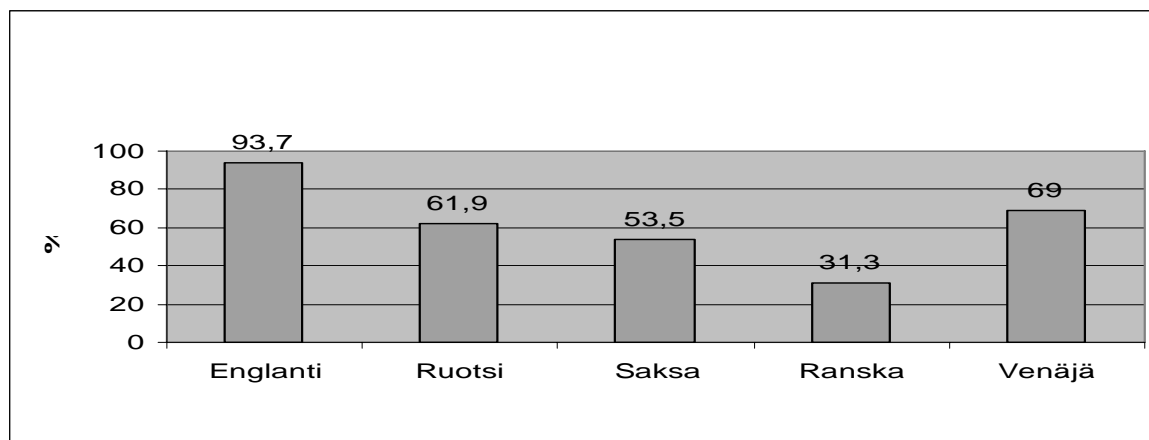
- Erityisalojen kieltenopetus (LSP)
- Työelämän kielitaitotarpeet
(kielitaitokartoitukset)
- Kielten opetussuunnitelmatyöskentely
PKAMK:ssa (valtakunnallinen
ydinainestyöskentely)
- Aikuinen kielenoppijana

Kartoituksen toteutus

- Ajankohta: syyskuu 2004 – toukokuu 2005
- Kyselylomakkeet ja haastattelut
- Vastatut kyselylomakkeet:
 - terveysala: 17
 - sosiaaliala: 15
- Haastattelut:
 - terveysala: 3 toimipaikkaa
 - sosiaaliala: 7 toimipaikka
- Työnantajahaastatteluja: 12
- Henkilöstön edustajan haastatteluja: 14

Kielitaitotarpeet

- Kielitaitoa tarvitaan sosiaali- ja terveysalalla Joensuussa (87,5 %)

- Englannin ja venäjän tarpeen arvioidaan kasvavan lähitulevaisuudessa eniten (49,5 %)

Yleisimmät kielitilanteet

- Suulliset tilanteet, kuunteleminen, tekstinymmärtäminen, kirjoittaminen
- Ammattisanasto ja kulttuuriset tilanteet

Henkilöstön kielitaito ja kulttuurituntemus

- Kielellisesti helppoja tilanteita ovat perushoitotilanteet sekä sosiaali- että terveysalalla
- Kulttuurisesti helppoja tilanteita ei ole

Kielellisesti vaikeat tilanteet

(terveysala)

- yhteinen kieli puuttuu (etenkin äkilliset tilanteet)
- esimerkkejä:
 - ”Potilaan toipumisen kannalta tärkeät asiat, esimerkiksi jälkihoito-ohjeet tai vakavista sairauksista kertominen.”
 - ”Rajoituksista kertominen, mm. osaston ja sairauden tuomat rajoitukset, niiden selittäminen ja ymmärtäminen.”
 - ”Kotiinlähtö- ja kotiuttamistilanteet, hallinnolliset tilanteet, vakuutusten ja maksujen selvittely.”

Kulttuurisesti vaikeat tilanteet (terveysala)

- Puutteet eri kulttuurien tuntemisessa aiheuttavat ongelmia.
- Kulttuurierot aiheuttavat ongelmia kommunikoinnissa, esimerkiksi
 - erot sairastamiskäsityksissä ja kivun hoidossa
 - uskontoon liittyvät asiat
 - erilaiset käsitykset miehen ja naisen rooleista

Kielellisesti vaikeat tilanteet (sosiaaliala)

- Yhteinen kieli puuttuu
- Puhetilanteet, vaikeiden asioiden selvittäminen, EU-kieli

Kulttuurisesti vaikeat tilanteet (sosiaaliala)

Puutteet eri kulttuurien tuntemisessa aiheuttavat ongelmia

- Kokoustilanteet
- Viralliset tilanteet
- Termeillä eri merkitys eri kulttuureissa

Rekrytointi ja kielikoulutus

- Kielitaito ei yleensä virallinen valintakriteeri, mutta siihen kiinnitetään kuitenkin huomiota.
”Kielitaito on hakijalle hyvä valttikortti, vaikuttaa positiivisesti.”
- Kielitaitoa ei testata rekrytointitilanteissa, saatetaan kysyä joitakin termejä.
- Ei säännöllistä kielikoulutusta, työnantaja tukee omaehtoista kouluttautumista.

AMK-kieltenopetus

- Erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä AMK-opiskelijoiden kielitaitoon (77 %)
- Työnantajat toivovat
 - rohkeutta käyttää vierasta kieltä
 - suullista viestintätaitoa
 - ammattisanaston hallintaa
 - luetunymmärtämisen taitoja

Suosituksia opetukseen

- Viestinnällisyyden korostaminen
- Kulttuurien välisen viestinnän taidot
- Suullisen kielitaidon painottaminen, opiskelijan rohkaisu suulliseen viestintään
- Sanaston oppimisstrategiat (ammattiterminologia)
- Oppimisstrategiat ja elinikäinen oppiminen